

[Lysholt Hansen.]

tions- og kontroludgifter, men det vil også betyde, at et stort antal lærere, der forestår udlånene på børnebibliotekernes afdelinger på skolerne, skal til at opkræve lånerafgift. Men ikke nok med at skolebibliotekarerne skal til at opkræve afgift, de skal også føre kontrol med, hvilke børn i 8. og 9. klasserne og i realklasserne der kan låne gratis, og hvem der skal betale. Det er netop sådan, at aldersgrænsen på 15 år rammer lige midt ind i de skoleklasser, jeg her har nævnt. Mon ikke dette vil medføre et sådant besvær, at et betydeligt antal lærere vil betakke sig for at påtage sig arbejdet i skolebibliotekerne? Jeg vil tro det.

I de små biblioteker på landet og i de mindre købstæder, hvor en ikke faguddannet bibliotekar — oftest en i forvejen stærkt optaget lærer — har biblioteksarbejdet som en bibeskæftigelse, er det tvivlsomt, om en regnskabsmæssig sikker opkrævning af lånerafgiften overhovedet lader sig gennemføre. Der føres i disse biblioteker ikke noget dagligt regnskab, og da indbetaling af lånerafgift vil finde sted en eller anden dag, når låneren for første gang i regnskabsåret indfinder sig, vil der blive tale om en mængde indbetalinger i årets løb, som bibliotekaren, alene som han er, vil have det største besvær med at holde rede på, samtidig med at han er fuldt optaget af at rådgive lånerne og almindelig ekspedition. Det vil ved årets slutning blive yderst vanskeligt for ham at få de indbetalte beløb, som han i skyndingen har puttet i lommen eller i en æske, og som han ingen regnskabsmæssig kontrol har med, til at stemme med lånertallet, og han vil derfor ved årets udløb være nødt til at afbalancere lånertallet med det forhåndenværende beløb; en regnskabskontrol fra kommunens eller bibliotekstilsynets side vil således meget let give anledning til ubehagelige undersøgelser og megen irritation. Det vil være forbundet med meget store vanskeligheder at garantere, at alle lånere i de små biblioteker virkelig kommer til at be-

tale, og der vil opstå betydelig irritation hos disse bibliotekers ledere, fordi man tvinger dem til kontrolforanstaltninger og til en meget vanskelig regnskabsaflæggelse. Jeg er ikke i tvivl om, at det vil medføre, at mange sognebibliotekarere vil sige: det her vil vi ikke have med at gøre mere.

Jeg må nemlig gå ud fra, at det er forslagsstillernes mening, at afgiften virkelig skal være effektiv for alle, og at fornøden kontrol er nødvendig.

Jeg kan jo ikke lade være med i denne forbindelse også at mindes de drøftelser, der i den seneste tid har været ført herinde om nødvendigheden af en mere effektiv kontrol med regnskaberne i vore landkommuner. På de store biblioteker er det naturligvis muligt at opkræve en lånerafgift med nogenlunde regnskabsmæssig sikkerhed, men — vil jeg gerne understrege — ikke uden en ganske betydelig arbejdsbyrde, som vil kræve meget mere personale, i hvert fald i de største byer, hvor udlansarbejdet foregår under meget stort pres.

Og lad mig i den forbindelse også understrege, at denne kontrol ganske givet også vil blive krævet i vore købstadkommuner af købstadrevisionen, der jo ikke tillader, at de forskellige udvalg og deres tjenestemænd ligger med kasser i kommunens forskellige afdelinger. Altså, denne kontrol vil være nødvendig og koste penge, og jeg tvivler ikke på, at der, som den højtærede minister nævnte, i hvert fald ikke vil blive tale om under $\frac{1}{2}$ mill. kr. om året i administrationsudgifter.

Nu siger de to partier, at de regner med, at staten gennem forslaget vil spare 3 mill. kr. Jeg vil gerne sige, at ingen, der har nær kontakt med bibliotekerne og kender deres indre forhold, tror på, at besparelsen vil blive så stor. Det ærede medlem fru Gertie Wandel tror jo heller selv herpå, eftersom det ærede medlem for lidt siden sagde, at årsagen til den nedgang, der sidste år kunne påvises i lånertal i udlandet ved indførelse af afgift, skulle være, at der var indført familiekort. Familiekort vil også blive ganske